

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PAL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Nemzetközi szocialistáink jellemrajza.

Írta: Dr Király Péter.

Mi a szocializmus célja? Semmi egyéb, mint az egyes ember sorsának és helyzetének olyan mértékben való megjavítása, hogy abban az emberek egyenként mindnyájan megnyugodjanak és így megelégedettek, boldogok lehessenek. Azokat, akik e magasztos cél megvalósítása érdekében buzgólkodnak, szocialistáknak nevezzük. Minthogy pedig minden jóindulatu ember ugy a saját, mint felebarátja jólétének előmozdításán buzgólkodik, mert hiszen csakis az ilyen természetű buzgólkodás jellemezheti az igazi és jóra való embert, szabályként kimondhatjuk: hogy minden munkaszerető, becsületes és jólelkű ember egyszerűen szocialista is.

Az ember tehát a társadalomban minden téren és hatáskörben szocialista mindaddig, amíg embertársainak hasznos és üdvös szolgálatokat tesz. De mi helyt saját énjé jóvoltáért durva önzésből embertársainak ártalmára van, embertársait megcsalja, kijátsza, megkárosítja, megrontja, akár lelkében, akár erkölcsében, akár földi javaiban, mihelyt embertársainak összehasonlíthatatlanul több kárt és szenvedést, mint a mennyi előnyt és örömet okoz, mihelyt valaki embertársait eszközöknek tekinti arra, hogy törvénykijátszásokkal és minősített visszaélésekkel kártartassa magát, az ilyen ember nem szocialista, hanem közönséges szélhámos és közveszélyes csaló.

A művelt emberiség — általában a keresztény világ — Krisztus tanainak és eszméinek követését és életiani megvalósítását tekinti legüdvösebb és legtekélyesebb módszernek arra, hogy az egyes ember úgy mint az emberiség megelégedett és boldog lehessen. A szocialista tudósok mindannyian megegyeznek abban, hogy e földön a legzseniálisabb, és legfenköltebb szocialista maga a Krisztus volt. Az ő kijelentései, intelmei és utmutatásai örökszép, elévülhetetlen becsüek, fenségesek és — igazak. Nem lehetett emberileg elfogadható és megszívlelhető érvekkel felvenni a küzdelmet a Krisztus eszméi ellen soha. Ezért kellett első sorban az ő fejét megszentelni az emberi brutalitás vérszóró töviskoszo-

rujával, ezért vált be az ő emberi életének a kioltása a legpoétikusabb eszközül arra, hogy szent fogalommal legyen a — kereszt.

Ki merné elvitatni ma már azt, hogy ezen a világon sohasem élt nagyobb tekintélyű humanista és rajongóbb szocialista, mint maga a Krisztus. Az ő eszméi abszolút értékűek, s mint ilyenek az egyetemes emberiség közkincsévé lettek. És ez a nagytekintélyű szocialista utmutatás-ként ünnepelesen azt is kijelentette, többek között arra is intett mindenkit, hogy „*meg kell adni a császárnak, ami a császáré; — az Istennek, ami az Istené.*“ Ez lenne az igazi szocializmus tizparancsolata.

Ez lenne... de nálunk csakis úgy lehetne, hogyha a józan fogalmak gyalázatos zürzavarának bolond idői be nem következtek volna. De fájdalom, a krisztusi szocializmus felemelő ideálját tiszteletben tartani és követni napjainkban egy fogalom a maradisággal, vallási bigottsággal és felekezeti türelmetlenséggel vagyis az antiszocializmussal. Így vallja és parancsolja ezt ma a hivatalos szocialis közvélemény, az ugynevezett hivatalos lelkiismeret.

Az utszéli apostolok, a züllött erkölcsű néprontók szemfényvesztő betyárvilágát éljük ma, azoknak áll ma a vásár, akik hamis szemforgatással vezéreknek hirdetik magukat, sötét lelkükben avval a gonoszul és fufangosan elhallgatott üzleti utógondolattal: „Ki ad többet érttem?!“

Ti lángelmék, Szokratesz, Krisztus és a többiek, kik ihlett lélekkel és odaadó önfeláldozással hirdettétek a világ előtt az önzetlen szocializmusnak és a nemes emberszeretnek örökszép tanait, ha feltámadhatnátok sirotokból, bizony kétségbeejtő perspektívája tárulna ma itt elétek az emberi méltóság aláhányatlásának, sülyedésének... Sirjaitokból kikelve, ostort kellene ragadni kezeitekbe, tudományotok megbecstelenítői és eszméitek zsibvásári árucikké alacsonyító ellen, akik javithatatlan cinizmussal azért hirdetik a „szabadságot“, az „egyenlőséget“ és az „általános földi üdvösséget“, hogy e behizelgő jelszavakkal elszédített embertömeg annál kötelezőbb ünnepelességgel adja meg arra a perverz kérdésre: „Ki ad többet érttem?! — azt

a bátor feleletet: „Életünket és vérünket!“

Az ókori görög szofisták minden tartózkodás nélkül megirigyelhetnék a mai modern Magyarország testén élő szocialista paraziták dicsőségét; am azok görögök voltak és így amit a saját véreiktől kizsartoltak és eltolvajoltak, nem esett legalább idegenre; de ezek a mi szocialista megváltóink nem a mi véreinkből valók és így sokkalta garázdábbak (Üsd, vágd, nem apád!) Ezek a mai magyar népboldogító apostolok, amint ők fennen hirdetik: nemzetközies.

De hiszen ha az egész világ boldoggá tételét olyannyira a lelkükön viselik, miért nem tisztelnék meg más nemzetet is ugyanolyan előszeretettel, mint a magyart?! És ha itt idők multával sikerülne nekik mindent felemészteni és kipusztítani, vagyis az ő szavaikkal fejezve ki magunkat, ha ők bennünket valaha teljesen boldoggá tehetnének, vajjon bevezik-e ezzel egyszer és mindenkorra szent hivatásukat?

Vagy mitévők lesznek akkor, ha — amint bizton remélhető — okulva a mi szomorú példánkon, nem akad más nemzet, aki olyan észnélküli jóhiszeműséggel kiszolgáltassa magát, mint a halálra sanyargatott magyar?

Mi lesz akkor, ha majd belepuzsztul ez a szerencsétlen magyar nép abba a nagy szeretetbe és kioktatásba, melyben apostolai részesítik, és aztán nem lesz aki kitartóan fizesse a pártadót és előfizessen a „Népszavára“?!

Veszedelemes dolog úgy elsietni ezt az üzletet.

Ha minden bört egyszerre nyugtók le a népről, nagyon kellemetlen helyzetbe juttat titeket a kapzsiság, mert minden kétségen felül álló aranyigazság az, hogy „ha a sajt elkopik, éhen vesznek a kukacok“.

Bizony-bizony a mindennapi apostolkodások áldásteljes históriacsínáló nagy munkája mellett a jövőre és a „jövő nemzedék apostolainak“ üzleti érdekeire is gondolhatnának néhánéhá ezek a dicső férfiak.

A csipkeverés.

Írta: Solymossy Endre.

Örömmel olvastam e lap mult heti számában, hogy Schiller Irma polgári leányiskolai igazgatózó folyó év szeptember 15-től kezdődően in-

gyenes csipkeverési tanfolyamot fog tartani. Derék dolog! Elismerés és dicséret a kezdeményezésért.

Elismerés, mert a csipke oly keresett és drága ipari termék, milyen egyetlen női konfekció sincs, mert csipkéért évenként sok millió koronát adunk az osztrákoknak, mert hazánkban csak Pozsonyban, Körmöcbányán és Halason foglalkoznak ezideig csipkeveréssel. — Városunk lenne a negyedik hely, hol jövedelemre, üzletszerűen kezdenék foglalkozni a csipkeveréssel. Igen, ha megtudnók érteni annak kiváló jövedelmezőségét! Dékányi Árpád középiskolai tanár által előrajzolt eredeti magyar csipkét a külföldi nagyobb emporiumokon is ismerik és keresik. De Dékányi csak 200 többnyire földműves női munkással dolgozva, alig képes a kereslet csekély hányadát kielégíteni. Hasonló a helyzet a pozsonyi „Izabella Háziipari Egylet“-nél, melynek készítményeit párisi, londoni, bruxelli, berlini, koppenhágai és hamburgi cégek rendelik. De csak 400 munkással dolgozván, nem képesek a rendelésnek távolról is eleget tenni.

A csipkeverés nagy jelentőségét és jövedelmezőségét bizonyítja az is, hogy az osztrák kereskedelmi miniszterium „Háziipari osztálya“ iparoktatási alapon kívánta megoldani és oldotta meg. Zárjel között legyen mondva, így oldotta meg a kapitalisztikus háziipar több nemét.

Ausztriában is az első kísérletek csak úgy történtek réges-régen, mint az most nálunk történik. Társadalmi szárny próbálgatásokkal. Szerény vándor tanfolyamokkal. Ma már odáig fejlesztették, hogy kiforrott programm alapján dolgoznak az egész birodalomban, központi vezetés és irányítás mellett.

Ma már szakiskolák, vidéki társadalmi egyesületek termelik a mi részünkre a sok drága csipkét. Előkelő osztrák nők alakították, ma is egyre alakítják a hasonszerű háziipari termelő egyesületeket. Ezek a termelő egyesületek internatusokat létesítettek. A Verein zur Hebung der Spitzenindustrie élén az osztrák arisztokracia legelőkelőbb hölgy tagjai állanak. A mi ott komoly munka, kenyérkereset, a mi ott a jólétnek, a gazdagságnak a forrása. az nálunk... nálunk?

Menjünk tovább!
Jobban esik a lelkemnek, ha a feltett kérdésre adható válasz helyett ebresztgethetek, biztathatok, buzdíthatok: munkára fel! Abban az improduktív munkakörben, melyben a mi magyar leánygyermekünk mozognak, a családot nem emelik, saját magukat nem boldogíthatják, a nemzeti erőt nem fokozzák, az eddigi munkakör csak arra való, hogy lassanként sorvadjunk.

Nekünk meg kell látnunk s meglátva meg kell ragadnunk mindazokat a munka alkalmakat, a mik eddig az osztráknak jólétet, nekünk fokozatos elszegényedést okoztak.

Ime egy kedves, jövedelmező munka alkalom: a csipkeverés. Ragadják meg városunk leánygyermekéi, aszszonyjai a kínálkozó alkalmat.

A mai nőnevelés.

Írta: nagyajtai Péter Árpád.

Ezzel az újabb időben állandóvá vált actualis kérdéssel igen sokan foglalkoznak; nemcsak írók, de mások is legalább in thesi.

A különböző társadalmi körökben is nem egyszer teszik vita tárgyává ezt a témát, a mely már olyan veszelés és nevelésesen eltorzult alakot öltött, akár csak a socialismus. Ezzel a kérdéssel rendszeresen kapcsolatba hozzák a nőtlenség kérdését is s nem tudják sehogysem megérteni hölgyeink, hogy mi oka lehet annak, hogy leányaikat, a kiknek érdekében mindent elkövetve „jó” mama, hogy szép, elegáns, sikkes és műveltek legyenek, mert tudvalevő, hogy ezeken mind megakad a férfi szem, mégis oly rettenetes fáradságba kerül férjhez adniok. Nem tudják elképzelni asszonyaink azt se, mi oka lehet annak, hogy egy különben egészséges szervezetű, jó posztúru és fizetésű hivatalnok, avagy egy fiatal fiskális, a kinek már egy jó forgalmu irodája is van, miért nem kívánkozik Hymen boldog láncait magára öltetni? És gondolkoznak, hogy miféle hathatós medicinát lehetne kitalálni a nőtlenség ellen ezen bozantó önzése és makacsága ellen? Az aglegény adó például általánosan pártolt ellenszer, hogy fizessen legalább az államnak, a ki nem nőstül Csak hogy ez az eszme nem állja ki a józan ész kritikáját, mert egy jogállamban az egyéni akarata és szabadságának ilyen korlátba és bilincsbe verése nem engedhető meg.

Sokan úgy gondolkoznak a szülők közül s igen helyesen, hogy leányaikat taníttatják valamely szakpályán, de ezzel nem tartják az okos szülők incompatibilisnek azt, hogy a leány a gazdasszonyág mesteriségét is megtanulja. Dr Kossuthány Ignác kolozsvári egyetemi professor a női egyetemi hallgatók kérdésével foglalkozik s kimutatja, hogy igen is teljesen jogosult a mai viszonyok között, ha a nők maguknak önálló existenciát teremtenek a tudományos pályákon is. Állításai támogatására egy kis statisztikát is közöl, melyben kimutatja, hogy nálunk minden 1000 férfira 1011 nő esik s így ha minden férfi meg is házasodnék, még mindig maradna 90255 nő, a kinek férj már nem jutna. De valamennyi férfi nem házasodhat meg s így nálunk 100 nő közül csak 40 él házasságban, 54 pedig hajadon és 6 özvegy. Hozzá számítja még azt a körülményt, hogy a papi nőtlenség 5 ezer leányt foszt meg a férjhez menetel lehetőségétől. A katonaság miatt pártára kényszerített leányok száma 150 ezerre tehető s a kivándorlás miatt a házasságkötésre képes férfiak száma elérte a félmilliót. A kik után mind megannyi nő férj nélkül marad. Ezek szomorú adatok, de az ezt előidéző okok olyanok, a melyek részint egyáltalán nem, részint csak nehezen volnának a maradi obscurus felfogás miatt elháríthatók. Ennél sokkal szomorubb adat az, ha idesoroljuk a pártában maradt leányok azon nem csekély számát, melyet a mai botrányosan rossz nőnevelésnek köszönhetünk.

Régi idők történetét olvasva látjuk, hogy abban az időben az intelligens családok között sem volt ismeretlen fogalom a rokka, a guzsaly, a mi például a pletykánál sokkal kellemesebb szórakozás, nem volt ismeretlen a jó gazdasszonyág, a főzés megtanulása és gyakorlása, a melyre szánt időt mai hölgyeink a tükör előtt és a korzón töltik, mert hát a főzés, a meleg árt a szépségnek s az arc elveszti általa üdőségét. Így tartják ezt a modern mamák.

Nem volt ismeretlen a varrás el-sajátítása s megtanulása legalább annyiban, hogy a háznál felvevő ruhákat megtudták készíteni; de ma ez is fölösleges, mert ott vannak a női szabók, azok megcsinálják jó pénzért! Minek hát varrni tanulni?

Gyerekeket gondozni, ápolni, velük bibelődni na hát ez se modern hölgynek való. Ott vannak a dadák, bonnók, foglalkozzanak azok a gyerekekkel.

Telen a modern hölgynek éltető eleme a jour, a bál, a színház; az mellékes, hogy telik-e vagy nem? s ha eljön a szép tavasz, akkor feltétlen drága és elegáns ruhák keltenek; mert kózzóni divat s ha beköszönt a nyár, akkor ott a drága luxus fürdő, mert otthon maradni nem sikk, nem elegáns.

Neki indulnak tehát a tekintetes, nagyság és méltóság férjek, hogy valahogyan, a föld fenekéből is előteremtsék kedves hölgyeiknek a szükséges összeget, mert különben a hülettárs minden szívbjai és apró nyavalyái előjönnek s csak a jó Is ten és a bankok tudnák megmondani, hogy mennyi váltó szomorkodik a vasszekrényekbe bezárva a fürdőzés után.

De másképpen volt régen, a mi kor a „tekintetes” táblalibróné asszony a nyarat otthon töltötte s nem volt ideges, ha nem fürdőzhetett, hanem kis fiacskáit maga készítette elő s vitte a collegiumba öszszel. Régi szép idők de eltűntek!

Es most már tessék elképzelni, hogy egy leány, aki a fenti modern szellemben nevelkedik, micsoda feleség lesz? Az ki nem tanul meg főzni, mint leány azért, mert fél, hogy arca elrúdul és ugys csak olyan urhoz megy, a ki mellett főzni nem kell. Varrni nem tanul s nem akar, a mig leány azért, mert esetleg a papának van annyi jövedelme, vagy hitele, hogy a női szabókkal elegáns toilletteket készít; ha pedig férjhez megy, akkor a férj dolga erről gondoskodni; az ő kis fejcskéjét nem nyomja a bú! Mert egy „uri” leány csak nem azért megy férjhez, hogy a férjének szakácsnője, varrónője legyen és holmi dadának való funkciókat teljesítsen! Ez a mai modern urhölgyek családi felfogásai. Tisztelet a kivételnek, mert szerencsére még ilyenek is vannak a régi rusticusnak nevezett és ma már „elavult” felfogású asszonyokból, anyákból, a kik másképpen gondolkodnak, de sajnos ezek csak kivételek, tehát a kisebbséget képezik.

Ezekből megtudhatják a modern hölgyek, mamák, papák és mindenki, a kit illet, hogy mindaddig mig leányaikat utcará, flancra nevelik s arra fektetik a fősúlyt, hogy a szoknya alját miképpen lehet sikkesen s minél magasabbra felhuzni. Ilrltni, kokettirozni, addig a férfiak továbbra is olyan önzők s hozományvadászok lesznek, mint a milyennekké őket a mai modern nőnevelés tette.

Dr Kossuthány Ignác egyetemi professor azt is írja, hogy a házasságkötések száma egy félszáz esztendő óta jelentékenyen alászállott s most is folytonos esésben van. Ámde ennek oka nem csupán a szociális és gazdasági viszonyok megváltozásában keresendő, habár kétségkívül ez is lényeges befolyást gyakorol, hogy t. i. a kezdőfizetési fokozatok, a mikor a férfiaknak nőstül-nie kell, aránytalanul csekélyek és sem az általános életviszonyokkal és követelményekkel, sem a megkívánt qualificatióval arányban nem állanak, hanem a mai modern urinak csufolt nőnevelés az, mely miatt a férfiak félnek a házasságtól.

A „feleség” szót a „feleségség” szóból származtatják. Ezt bizonyára abban az időben találták ki, a mikor a feleség csakugyan feleségség volt s a házasság pedig: „consortium omnis vitae” azaz egy egész életre szóló életközösség, a mint a római jog ezt mondja; de ma ez a tétel másképpen alakul. Ma a feleség egy egész életre szóló váltót jelent, melyet a férj törleszt — ha bírja — holta napjáig.

Nem szeretném azonban, hogy felfogásomat valaki egyoldalunak lássa. Nem azt mondom tehát, hogy a ki-

nek módja van hozzá, ne élvezze az élet kínálkozó javait. A gazdag emberek ezt megengedhetik maguknak; de éppen abban van a helyzet komikuma, hogy megakarják tenni s ha csak lehet meg is teszik azok is, a kiknek anyagi helyzete nem engedi; vagy adósságot csinálnak, vagy legalább is a kereső családfő, a ferj minden keresményét kénytelen feláldozni a feleség s leányai kedvéért, mert ma fő a nagyzolás, a flanc, a „fenn az ernyő nincsen kas”.

Ezért irtóznak ma a fiatal emberek a házasságtól! Ezért kell bárból-bábra hurcolni a kisasszonyokat, a minek ugyan semmi haszna se szokott lenni, mert nem a bálókban, nem a kózzón, nem az utcán, hanem otthon a családi tűzhelynél keresik — a jó feleséget.

De nézzük a dolognak sötétebb oldalait is. Az erkölcsök általános hanyatlásban, sülyedésben vannak. A társalgás is „modern”; a 16 éves bakfis a legnagyobb szakismerettel szól a legbokrosabb életkérdésekhez, amikről még általában fogalma sincsen; a 28—30 éves fiatal embert nem divat per „ur” szólítani s az idősebbet is ritkan, ellenben a „Nagyságos asszony” és a „Nagysád” titulus a hölgyeknél minden körülmények között megadandó. Hogy menyire ostoba, indokolatlan s izléstelen dolog az a per „ur” nélküli megszólítás akkor, mikor se rokonai kötelek, se arra adott engedély, se semmi néven nevezendő más viszony nincsen, csupán csak a divat — ezt már nálamnál hivatottabbak eldöntötték.

Az erkölcsi sülyedés ma általános úgy a nép között, mint az uri osztályokban is. Ez is mind a mai modern nőnevelés következménye. És ez a nyavalya ragad, terjed a városról a falura és így mételyeződik meg a nép, így romlik, így züllik az ezeréves állama/kotó faj — a magyar! Ezt tessék megszívlelni t. Hölgyeim! Mert önökre mint anyákra vár a feladat, hogy példát mutatva neveljék fiaikat, leányaikat, hogy a társadalomnak ne proletárjai és szegényfoltjai, de mindenkor büszkeségei és hasznos polgárai lehessenek.

A férfi küzd az étellel a létfenntartással; egyik túsát, harcot vív a természet elemeivel, az időjárás viszonyaitól, a másik a testtel-leket öll szellemi és irodai munkával teremt meg családjának existenciáját és ugyanekkor ebben a nagy életküzdelemben a nőnek sem lehet csupán csak az a feladata, hogy flancoljon, korzozzon, toillettezzék, szóval minden, ami improduktív, hanem az, hogy férjének segítő társa és hűséges hitvese legyen az élet kemény harcában.

Dolgozni, munkálni kell tehát a nőknek is! A munka nem szégyen, sőt nemesít; megedz és erőt ad az élet viharainak leküzdésére.

Az emberi életnek nem az a célja csupán, hogy vegetáljon, tengődjék egyik napról a másikra s aztán elpusztuljon, mint egy féreg, hanem, hogy munkájának — ha elszóltítja az ég — valami produktuma is maradjon az utódokra.

Reális vagyont ma szegény ember nehezebb teremthet és hagyhat hátra, de igenis megtremetheti és hátrahagyhatja minden szülő azt az örökséget, mely a legdrágább: a becsületet, az erényt, a munkaszeretetet és a jó erkölcsöt, mint a hogy ez egy igazi szülőnek, apának és anyának mindenkor kötelessége is kell, hogy legyen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy Lajos napját az összes egyeleteink, kegyeletes emlékezéssel ünnepelték meg; mondják, hogy vicinális vasutunk a menet meglasztásáért folyamodott a miniszteriumhoz, mert a rekkenő hőségben nem bírja már el a gyorsmenetet;

mondják, hogy a sétatéri kioszkban karácsonykor nagy fagyfalt-estélyt fognak rendezni;

mondják, hogy a székely-kérdést újabban száz orpington tojás kiosztásával próbálják megoldani;

mondják, hogy a városi zenedét majd a megnyitandó új utcában a jövő század elején fogják felépíteni;

mondják, hogy nálunk táncitanítókra nincs szükség, mert mindig úgy táncolunk, ahogy Bécsben füttyölnek;

mondják, hogy városunkban azért nincs Székelyegylet, mert nem találunk vállalkozó elnököket, és azért nem vállalkozik senki elnöknek, mert az egyeletnek nincsenek tagjai;

mondják, hogy a Gondviselés azért menti meg jóságában városunkat a tüzesetektől, mert bölcsen tudja, hogy nincs vizünk a tüzet eloltani.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

Molnár Emil

Lapunk zár-takor vesszük a megdöbbentő hírt, hogy Molnár Emil a kézdivásárhelyi „Székely Ujság” szerkesztője vasárnap meghalt. Utolsó óhaja szerint a bucsuztató beszédet a sirnál legjobb barátja Dr Nagy György országgyűlési képviselő tartja. Egyébb részleteket még nem kaptunk a halálesetről.

— **Udvarhely megye alispáni hivatala** tudatja, hogy az 1886 évi XXI. t.-c. 25. §-a alapján legtöbb adót fizető törvényhatóságú bizottsági tagok névjegyzékének alapul szolgáló adókimutatások a vármegyeháznál f. évi szeptember hó 1-től az igazoló választmányának szeptember havában megtartandó üléséig közszemlére ki lesznek téve s az érdeklődők által ez idő szerlnt megtekinthetők.

— **Értesítés** A közsegi elemi fiúiskola és óvodába a beiratások szeptember 2—6-ig tartanak, a tanév megnyíluk szept. 7-én. Felvétetnek azon tanulók, kik f. évi aug. 31-ig 6 évüket már betöltötték, de a 12 életévüket még nem haladták meg; az óvodába pedig a 3—5 éves növendékek. A tanulók semmiféle díjat nem fizetnek, a szegény tanulók ingyen tankönyvet és tanszereket kapnak. A tehetősebb szülőknek a szegény tanulók tanszeréi bevásárlására való szives adományát hálás köszönettel fogadja az Igazgatóság.

— **A magyar zene gyászja.** Ifjabb Kónya Sándor, vagy mint becéző nevén szólítottuk — Sándorka, a székelyudvarhelyi első zenekar primása, zeneszerző, életének 43-ik, boldog házasesetének 21 ik évében f. hó 25-én délután 3 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt; temetése kedden délután 4 órakor volt és a közszeretnek örvendő zenészt nemcsak gyászoló családja, zenekarának fájdalmas bus nótái, de óriási közönség is kísérte örök pihenő helyére. Sándorka szinte össze volt növe városunk minden nagyobb eseményével; ha bánat nyomta lelkünket, ha hozzánk vetődött az öröm, ha sirtunk, ha vigadtunk mindég csak az ő varázshedegje volt hűséges kísérőnk; sok nagyon sok szép magyar dallam fakadt hegedűjének hurjain és ha a nehéz betegség meg nem támadja, időnek előtte ágyba nem dönti, akkor bizonytal még sok szép nótával szaporította volna népdalainkat. De kiesett kezéből a hegedű, hurjai elpattantak és a szív, melynek tövéből a szív ujjongó dalok fakadtak, megszűnt dobogni, megszűnt érezni, mert odalent már nem fáj semmi... Nyugodjék bekevel! Áldva legyen közöttünk emlékezete...

— **Katonai bevonulás.** A közös hadügyminiszter rendelete értelmében a tényleges katonai szolgálatra bevonuló újoncoknak az idén nem mint szokásban volt október 1-én hanem csak október 16-án kell bevonulniok. Az egyéves önkéntesek

A KOSSUTH FERENC által alapított
HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főképviselete **Betegh Pál és Társa** cégnél Kossuth-utca 31. sz. a. van
 Ügynökségek vármegyeszerte. Elfogad tűz-, jég-, élet- és járadékbiztosításokat. Elsőrendű hazai intézmény.

turi kir. járásbíró 1907. évi V. 2602. számú végzése folytán 60 K 84 f. tőkekövetelés, ennek 1907. évi márc. 17-étől járó 5 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 67 K 82 f. ben bíróság már megállapított költségek erejéig Rugonfalván alperes lakásán leendő eszközölésére 1907. szeptember 16-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfog laltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelykeresztúr 1907. aug. 25-én.

SZALONTAI ALBERT
 kir. bir. végrehajtó.

2042—1907. szb. szám.

HIRDETMÉNY.

A kobátfalva — firtosmartonosi közút 6—7 kilométer szakaszán fekvő hid kijavitására nyilvános árlejtést hirdetek.

A költségvetést 499 korona 30 fillérben álapirom meg. A fenti munkát foganatosításának biztosítása céljából a versenytárgyalást 1907. szeptember hó 14-ik napjának dél előtti 10 órájára tűzöm ki hivatalos

helyiségembe. Versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó s a megállapított költségvetési összeg után számítandó s a részletes feltételekben előirt 10 százalék bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 10 óráig hozzámm annyival is inkább igyekezzenek beadni mivel a később érkezettek figyelembe nem fogom venni.

Fenti munkálatra vonatkozó részletes feltételek a szolgabírói hivatalban megtekinthetők.

Székelykeresztúr 1907 augusztus 21.

Főszolgabíró szabadságon.

Biró Dénes
 szolgabíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

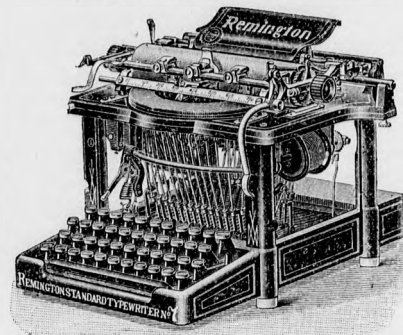
Az *Árpád-utca* 7 szám alatti telek eladó. Értekezhetni lehet Fernengel Gyula kereskedőnél.

Eladó emeletes ház.

A Kossuth-utca 11. szám alatt levő emeletes ház, szabad kézből eladó. Értekezni ugyanott lehet.

Világhírűek az eredeti
Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országos szerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrássy-ut 12.
 Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláré lemeteszendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógéppünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek

Budapest, VI., Andrássy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

alíráss.

Székelyföldi főképviselet, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkellék eredeti árakban kapható: **Betegh Pál és Társa** könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legerjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapírok és borítékok, leveled-kártyák, gyász- **Képes leveledzólapok** 20-fele helybeli felvétel, leveledpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

**KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS
 KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET**

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

**KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
 PAPIRKERESKEDÉS**

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-erszények, iskolai és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlják modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlják továbbá

— KÖNYVKÖTÉSZETÜKET —

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki.

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárazak, dísztollszárazak. **Ironok**, fekete, szines és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, szines kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kezi nyomda. Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj- s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, díszintatartók, tollállványok, szivacs csésze, íromappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára